

โรงเรียนศรีสังวาลย์

เด็กดีมีจริยธรรม โรงเรียนสร้างได้

๑๑ คนเราทุกคนฝึกฝนได้ ความพิการไม่ใช่อุปสรรคในการฝึกฝนตนเองให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ๑๑

คำกล่าวนี้ของครูโป้-ทิพย์ภาพร เนตรแก้ว ครูผู้สอน และปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกิจการนักเรียน โรงเรียนศรีสังวาลย์ สะท้อน

ให้เห็นถึงแนวคิดในการฝึกฝนพัฒนานักเรียนของที่นี่ โดยยึดหลักความเท่าเทียมกันในสิทธิของความเป็นมนุษย์ ที่มองว่าคนทุกคนฝึกฝนได้ แม้จะมีความพร้อมของสภาพร่างกายแตกต่างกันก็ตาม

โรงเรียนศรีสังวาลย์ เป็นโรงเรียนในมูลนิธิธิดานุเคราะห์คนพิการในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ให้การศึกษาสำหรับคนพิการระดับก่อนวัยเรียน และวัยเรียนทั้งระบบประจำ และไปกลับ

เมื่อคนที่มีแขนขาร่างกายปกติ สามารถบ่มเพาะจริยธรรมที่งดงามให้เกิดขึ้นทั้งทางกาย วาจา ใจได้ แล้ว ทำไมคนที่มีความพิการจะฝึกฝนตนเองไม่ได้...นี่คือโจทย์ตั้งต้นที่โรงเรียนแห่งนี้ใช้ความพากเพียร และความเอาใจใส่ของครูบาอาจารย์ สร้างนักเรียนผู้มีความพิการ ให้มีความสุขภาพ อ่อนโยน พุดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใสที่ออกมาจากใจได้สำเร็จ

เริ่มต้นที่...เราสามารถทำได้

“เพราะความพิการหรือเปล่านั้นที่ทำให้เด็กๆ ไม่ทำความเคารพคุณครู หรือเป็นเพราะ ‘ใจ’ ของเขาที่ไม่อยากแสดงความ

เคารพ” ความคิดนี้แวบเข้ามาในความคิดของ ครูโป้ เมื่อมองไปยังเด็กนักเรียนของโรงเรียน ศรีสังวาลย์ แล้วพบว่าเด็กที่นี้เวลาเจอ ครูบาอาจารย์ก็จะก้มหน้างู้ๆ เมื่อมีแขก มาเยี่ยมก็ไม่มีนักเรียนคนไหนยกมือไหว้ หรือพูดจาทักทายด้วยสีหน้าแววตาที่แจ่มใส

หลังจากคิดทบทวนแล้วยังไม่พบ คำตอบที่พอใจ ครูโป้ก็ขอความร่วมมือร่วมใจ จากครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนมาร่วมทำวิจัยแบบ ไม่เป็นทางการด้วยกัน เพื่อค้นหาว่าสาเหตุ

ผลจากการระดมสมอง พบว่า ร่างกาย ที่พิการไม่ได้เป็นอุปสรรคในการแสดงความ อ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนเลย เพราะ บางคนแม้จะมีความพิการ เช่น มือเกร็ง แต่ ก็ยังสามารถพูดคุยกทักทายได้ ดังนั้น สาเหตุ ที่เด็กๆ ไม่แสดงความเคารพหรือทักทาย คนอื่น น่าจะมาจากกรณีที่โรงเรียนไม่ได้อบรม บ่มสอนในสิ่งที่ถูกที่ควรมากกว่า

นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา คุณครูทั้ง โรงเรียนจึงร่วมมือร่วมใจกันเป็นแบบอย่าง ที่ดีให้นักเรียนด้วยการพูดจาทักทายและ สวัสดีกัน รวมถึงยังสอนให้นักเรียนทุกคน พูดจาทักทาย และสวัสดิ์คุณครูทุกครั้งที่ได้

พบเจอกัน เมื่อนักเรียนรุ่นน้องเจอหน้ารุ่นพี่ ก็ต้องทักทาย และไหว้อย่างสวยงาม ส่วน รุ่นพี่ก็ต้องยกมือรับไหว้และทักทายรุ่นน้อง เช่นเดียวกัน จนที่สุดเมื่อสิ่งๆ ที่ทำนี้กลายเป็น ธรรมชาติ และกิจวัตรประจำวันของคนทั้ง โรงเรียน เมื่อมีใครมาเยี่ยม เด็กๆ ในโรงเรียน ศรีสังวาลย์ก็จะเข้าไปพูดคุยทักทายด้วย สีหน้าแววตาที่ยิ้มออกมาจากใจอย่างแท้จริง

ทั้งหมดนี้ จึงเป็นบทสรุปที่ดีของคุณครู ในโรงเรียนว่า คนเป็นครูต้องเป็นตัวอย่างที่ ดีของนักเรียน คนเป็นครูต้องทวนซ้ำย้ำคิด เพื่อปลูกฝังสิ่งที่ดีให้เกิดขึ้นในใจนักเรียน และ ทำให้เห็นว่าแม้จะเป็นคนพิการก็สามารถ พัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ของตัวเอง ให้เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีกิริยา มารยาทที่งดงามน่าชมได้

ปลูกคุณธรรม เท่ากับสร้างคนดีสู่สังคม

หลังจากเห็นผลดีของการอบรมสั่งสอน ให้นักเรียนมีคุณธรรมแล้ว เมื่อทางโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์คุณธรรมให้ทำ โครงการโรงเรียนต้นแบบแหล่งเรียนรู้เชิง คุณธรรม ครูในโรงเรียนก็ช่วยกันคิดโครงการ เพื่อนำมาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กๆ ในโรงเรียน โดยมีแนวคิดหลักว่า “ทำอย่างไร โรงเรียนศรีสังวาลย์จึงจะสามารถสร้างคนดี สู่สังคม”

นี่จึงเป็นแรงบันดาลใจให้โรงเรียนทำ โครงการต่อมาคือ “ศรีสังวาลย์สร้างคนดี สู่สังคม :นิทานสนามหญ้า” ที่มาจากปัญหา ที่ว่า เด็กที่มีความพิการมักไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าพูด กล้าสบตา ทางโรงเรียนจึงคิด กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง ด้วยการ “เล่านิทาน” โดยเริ่มจากการให้

นักเรียนที่เป็นกรรมการนักเรียนมาช่วยกันเขียนพล็อตเรื่อง วาดรูป เขียนการ์ตูน โดยมี **พี่เอ๊ะ-ผดุง ไกรศรี** นักวาดการ์ตูนผู้สร้างสรรค์หุ่นยนต์อินเตอร์ให้เป็นที่รู้จัก ช่วยเหลือให้นิทานหลายๆ เรื่องที่เด็กๆ ช่วยกันคิด กลายเป็นซีรี่ย์ที่มีความสนุกสนาน เมื่อเขียนเรื่องเสร็จแล้ว นักเรียนต้นแบบก็จะนำไปฝึกแสดง พอถึงเช้าวันศุกร์ พี่ๆ จะมาแสดงให้น้องๆ ดูที่สนามหญ้าเดือนละครั้งหรือสองครั้ง ส่วนน้องๆ ก็จะตั้งหน้าตั้งตารอคอยช่วงเวลานี้มาก

ส่วนใหญ่เรื่องราวที่เด็กๆ นำมาเล่าเป็นนิทาน คือ เรื่องราวใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เช่นเรื่อง "ของหายได้คืน" ดังนั้นนอกจากเด็กๆ จะได้รับความสนุกสนานแล้ว

ยังได้ซึมซับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไปด้วย ปรียาย เมื่อแสดงที่โรงเรียนจนเกิดความมั่นใจแล้ว คุณครูก็ชักชวนเด็กๆ ให้ไปแสดงยังโรงเรียนด้อยโอกาสอื่นๆ แรกๆ เด็กๆ ไม่มั่นใจว่าตัวเองจะทำได้ เพราะโดยปกติเด็กที่มีความพิการจะมีความอาย ไม่กล้าแสดงออกอยู่มากกว่าเด็กทั่วไป แต่เมื่อได้ยินเสียงปรบมือ คำชื่นชม เสียงหัวเราะจากคนดู ก็กลายเป็นพลังผลักดันให้พวกเขากล้าแสดงออก โดยไม่มีคำว่า "ความพิการ" มาลดทอนกำลังใจอีกต่อไป

จากจุดเริ่มต้นที่อยากสร้างวินัยให้เด็กๆ ด้วยการไหว้ มาวันนี้โรงเรียนศรีสังวาลย์สามารถสร้างเด็กให้กล้าแสดงออก โดยมองข้ามความพิการของตัวเองได้ โดยมีครูเป็นต้นแบบร่วมคิดร่วมทำ มีการสร้างนักเรียนต้นแบบ ขยายเครือข่ายจากชั้นอนุบาลไปยังชั้นอื่นๆ แผลขยายกลายเป็นโรงเรียนที่คิดเห็น และทำไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนั้น ด้วยความพิเศษของโรงเรียนแห่งนี้ ที่ผู้คนมักจะนำของมาบริจาคอยู่เนืองๆ ทำให้เด็กๆ มีข้าวของเครื่องใช้เกินความจำเป็น เพราะด้วยความพิการบางอย่างทำให้ เด็กๆ ไม่สามารถใช้สิ่งของบางอย่างที่ได้รับบริจาคมาได้ เช่น ดินสอสีแท่งสั้นที่เด็กจับไม่ถนัดมือ หรือของบางอย่างเก่าเกินไป เด็กๆ ก็ไม่ยอมได้ คุณครูจึงคิดโครงการ **"ธนาคารจิตประภัสสร"** ขึ้น เพื่อเป็นธนาคารรับฝากสิ่งของที่ไม่ใช้ของนักเรียน เมื่อรวบรวมได้มากพอก็จะชักชวนนักเรียนไปบริจาคให้เด็กๆ ในโรงเรียนด้อยโอกาสอื่นๆ ทำให้เขาเห็นว่าของที่เขาไม่ใช้ สามารถเป็นประโยชน์กับคนอื่นได้ และทำให้เด็กๆ เห็นคุณค่าของสิ่งของ และรู้จักการแบ่งปัน

ความพิการไม่ใช่ “ปัญหา”

ความตั้งใจของคุณครูในโรงเรียนศรีสังวาลย์นอกจากอยากจะทำสิ่งดีๆ ให้มีวินัยแล้ว ยังอยากให้นักเรียนที่มีความพิการรักและเอาใจใส่ร่างกายของตนเอง สร้างบุคลิกภาพที่ดีให้เกิดขึ้น โดยไม่นำความพิการมาเป็นข้อจำกัดของชีวิต ดังนั้นเด็กๆ ที่นี่นอกจากจะมีมารยาทสุภาพเรียบร้อย ยิ้มแย้มแล้ว การแต่งตัวก็ต้องสะอาดสะอ้าน

อย่างไรก็ตาม ความยากลำบากหนึ่งในการทำโครงการครั้งนี้ คือ ความพิการของนักเรียนนั่นเอง เพราะนักเรียนที่นี้บางคน “เรียนไป ผ่าตัดไป” ต้องเข้ารับการรักษาเป็นระยะ บางคนต้องรับการผ่าตัดเพื่อแก้ไขความผิดปกติของร่างกายปีละ 3-4 ครั้ง แต่ละครึ่งที่เด็กๆ กลับมาจากการรักษา คุณครูต้องช่วยกันฟื้นฟูระดับสติปัญญา กันใหม่ ทำให้สิ่งนี้กลายเป็นอุปสรรคบ้าง แต่ก็ไม่เกินกำลังความสามารถของคุณครู นอกจากนั้น บางครั้งที่มีการรับคุณครูใหม่เข้ามา กว่าที่จะปรับความคิดทัศนคติให้เป็นไปในทางเดียวกันก็ต้องใช้เวลา

หากจะบอกว่าความสำเร็จของโรงเรียนศรีสังวาลย์เกิดมาจากอะไร สิ่งที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจนคือความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งคณะผู้บริหาร คุณครู รวมถึงผู้ปกครองที่บางส่วนก็พักอาศัยอยู่ในบริเวณโรงเรียนที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กๆ พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

ทุกวันนี้โรงเรียนศรีสังวาลย์ ได้พิสูจน์ให้คนภายนอกเห็นแล้วว่า “เด็กพิการทุกคนมีศักยภาพที่จะเป็นคนดีได้ไม่ต่างจากคนทั่วไป” อยู่ที่ว่าคุณครูและทุกคนที่รายล้อมพวกเขาจะช่วยกันสร้างสิ่งดีๆ นี้ให้เกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ